Ogólnopolska Inicjatywa Zaawansowanej Praktyki Pielęgniarskiej
www.oizpp.pl e-mail: biuro@oizpp.pl

Warszawa, dn. 27.11.2025

PHU EBEN-HEZER Dariusz Popiński ul. Wasilkowska 12c 04-938 Warszawa NIP: 9521642875

Adresaci:
• Minister Zdrowia
• Rzecznik Praw Pacjenta
• Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia
• Prezes Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji

Wniosek o pilną nowelizację przepisów w zakresie samodzielnego ordynowania leków przez pielęgniarki, w szczególności APN - w celu usunięcia rozbieżności prawnych oraz zapewnienia zgodności krajowych regulacji z praktyką kliniczną i standardami

Szanowni Państwo,

Działając w interesie pacjentów oraz systemu ochrony zdrowia, **wnoszę o pilną nowelizację przepisów dotyczących kompetencji pielęgniarek i położnych w zakresie ordynowania leków, w szczególności w odniesieniu do roli pielęgniarek zaawansowanej praktyki (APN).** Obecne przepisy zawierają rozbieżności terminologiczne i merytoryczne, które dezorientują zarówno kadrę medyczną, jak i instytucje systemowe, prowadząc do niejasności prawnych oraz blokowania realnego odciążenia lekarzy.

1. Preskrypcja pielęgniarska nie jest równoznaczna z ordynacją leków - błąd w rozporządzeniu

Polskie prawo wprowadza kategorię „**wystawiania recept”** oraz „**ordynacji określonych wyrobów i leków”**, lecz **nie definiuje preskrypcji jako aktu medycznego tożsamego z ordynowaniem**. Tymczasem w powszechnie przyjętej terminologii naukowej i prawnomiędzynarodowej:

- **prescription** = wydanie recepty / dokumentowania zlecenia,
- **prescribing / independent prescribing** = samodzielne ordynowanie leków (ustalenie wskazania, dawki, schematu leczenia, monitorowania).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia dotyczące recept **przypisuje pielęgniarkom „udzielanie świadczeń obejmujących ordynację”**, podczas gdy **ustawa ogranicza ich kompetencje** wyłącznie do **wystawiania recept w oparciu o zamknięte wykazy leków** [1]. Jest to **błąd legislacyjny i terminologiczny**, który tworzy ryzyko:

[1] Ustawa z 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej, art. 15a–15d; oraz Dz.U. 2024 poz. 876

- sprzeczności między rozporządzeniem a ustawą,
- mylnego rozumienia zakresu kompetencji,
- błędów interpretacyjnych w projektach szkoleniowych, programach studiów i decyzjach instytucji publicznych.

2. Uzasadnienie legislacyjne i kliniczne dla rozszerzenia kompetencji APN

Zgodnie z danymi OECD, kraje stosujące model **Nurse Practitioner / Advanced Practice Nurse** odnotowują:

- skrócenie czasu oczekiwania na świadczenia,
- poprawę dostępności do opieki długoterminowej i POZ,
- redukcję kosztów systemowych bez obniżenia bezpieczeństwa pacjentów [2] [3].

W Wielkiej Brytanii, Irlandii, Kanadzie, Holandii czy Nowej Zelandii, APN posiadają **pełne kompetencje ordynacyjne w zakresie swojej specjalizacji**, obejmujące leki Rx, opioidy, antybiotyki oraz farmakoterapię chorób przewlekłych. Badania jednoznacznie wskazują, że jakość ordynacji leków przez APN jest **na poziomie porównywalnym do lekarzy** [4] przy jednoczesnym odciążeniu systemu.

Polska pozostaje jednym z nielicznych państw UE, gdzie **lista leków dla pielęgniarek jest skrajnie ograniczona**, a APN - mimo ukończenia specjalistycznego kształcenia - nie posiadają realnych narzędzi do wykonywania swojej funkcji.

3. Potrzeba ujednolicenia prawa i rozszerzenia kompetencji

Konieczna jest **pilna legislacyjna zmiana** obejmująca:

1. **Usunięcie sprzeczności między ustawą a rozporządzeniem** – doprecyzowanie, że „preskrypcja" = „wystawianie recept", natomiast „ordynacja leków" = akt decyzji klinicznej wymagający rozszerzonego uprawnienia.
2. **Wprowadzenie statusu APN do ustawy o zawodzie pielęgniarki i położnej wraz z pełnymi kompetencjami ordynacyjnymi** zgodnie z zakresem wykształcenia, specjalizacji i doświadczenia.
3. **Rozszerzenie wykazu leków dla pielęgniarek**, ze szczególnym uwzględnieniem:
   - antybiotykoterapii,
   - leczenia bólu (w tym opioidów),
   - farmakoterapii chorób przewlekłych,
   - leków psychiatrycznych i endokrynologicznych w ramach specjalizacji.
4. **Umożliwienie ordynacji leków APN na równi z lekarzami w zakresie ich specjalizacji**, co jest **standardem międzynarodowym.**

[2] OECD Health at a Glance, 2023 – rozdział: Advanced Practice Nursing.
[3] Maier C., Aiken L., "Nursing skill mix and patient outcomes", BMJ 2022
[4] Newhouse et al., "Advanced Practice Nurse Outcomes 1990–2008", Nursing Economics

4. Wniosek

Wnoszę o podjęcie działań legislacyjnych mających na celu:

- **usunięcie nieścisłości** prawnych,
- **wdrożenie pełnych kompetencji APN** w zakresie ordynacji leków,
- dostosowanie **polskich regulacji do standardów europejskich i międzynarodowych**,
- **realne odciążenie lekarzy** oraz poprawę **bezpieczeństwa i dostępności świadczeń** dla pacjentów.

Podkreślam, że **realna reforma kadr medycznych** wymaga **odciążenia lekarzy** i umożliwienia pielęgniarkom-specjalistkom oraz APN **wykonywania świadczeń** zgodnych z ich przygotowaniem - **w tym ordynacji leków i wystawiania L4.**

Z wyrazami szacunku

Dariusz Popiński
Kierownik OIZPP
Zespół Inicjatywy na rzecz Ustawowej Regulacji Zaawansowanej Praktyki Pielęgniarskiej w Polsce

W załączniku:

1. Przykładowe ogłoszenie naboru do szkolenia, w którym część szkolenia dotyczy ordynowania leków i wypisywania recept.

Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Ministerstwo Zdrowia

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Projekt „KOMPETENTNY PERSONEL MEDYCZNY – program specjalistycznych i kwalifikacyjnych kursów dla pielęgniarek i położnych", współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Łódź, dnia 27 października 2017 r.

Szanowni Państwo,

Zgodnie z założeniami projektu ustawy o Podstawowej Opiece Zdrowotnej po 2025 roku każda pielęgniarka i położna wchodząca w skład zespołu POZ będzie zobowiązana do posiadania tytułu specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa rodzinnego.

Wychodząc naprzeciw tym wymaganiom zapraszamy pielęgniarki i położne do udziału w ostatnich bezpłatnych kursach specjalistycznych organizowanych przez AHE w Łodzi w woj. mazowieckim w ramach projektu pn. **KOMPETENTNY PERSONEL MEDYCZNY – program specjalistycznych i kwalifikacyjnych kursów dla pielęgniarek i położnych**.

Zapraszamy do udziału w ostatnich bezpłatnych kursach organizowanych w Warszawie:

- **WYKONANIE I INTERPRETACJA ZAPISU ELEKTROKARDIOGRAFICZNEGO**
- **ORDYNOWANIE LEKÓW I WYPISYWANIE RECEPT CZ. I i II**
- **ORDYNOWANIE LEKÓW I WYPISYWANIE RECEPT CZ. I i II**
  w tym **WYWIAD I BADANIE FIZYKALNE**

Warto podkreślić, że ukończenie kursów:

- **WYKONANIE I INTERPRETACJA ZAPISU ELEKTROKARDIOGRAFICZNEGO**
- **WYWIAD I BADANIE FIZYKALNE**

stanowi warunek obligatoryjny do podjęcia większości szkoleń specjalizacyjnych.

Charakteryzują nas: elastyczne podejście do uczestnika, dogodna lokalizacja, gwarancja wysokiej jakości usług, brak ukrytych kosztów, miła i serdeczna atmosfera.

Zapewniamy: brak jakichkolwiek opłat, podręczniki, materiały biurowe, catering, zwrot kosztów dojazdów dla osób spoza Warszawy.

Wszystkie informacje o kursach znajdą Państwo na stronie internetowej projektu
www.ahe.lodz.pl/kursymedyczne

Rekrutacja trwa!
Zajęcia ruszają jeszcze w tym roku!

Zapraszamy,
Kadra projektu